

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ПРАЦІ
(ДЕРЖПРАЦІ)

вул. Десятинна, 14, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-20-83, факс (044) 289-55-24
<http://www.dsp.gov.ua>, E-mail: dsp@dsp.gov.ua, Код ЄДРПОУ 39472148

05.12.2017 № 11552/1/10.2-ДП-17 На № _____ від _____

Державна регуляторна
служба України

Про погодження проекту
наказу

Державна служба України з питань праці надсилає на перепогодження доопрацьований проект наказу Міністерства соціальної політики України „Про затвердження Вимог щодо безпеки та захисту здоров'я працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування” (далі – проект наказу) з урахуванням зауважень Державної регуляторної служби України надісланих листом від 06.06.2017 № 4047/0/20-17.

Просимо погодити проект акта у найкоротший термін.

- Додатки:
1. Проект наказу на 30 арк.
 2. Пояснювальна записка до проекту наказу на 3 арк.
 3. Аналіз регуляторного впливу на 10 арк.
 4. Копія листа Державної регуляторної служби від 06.06.2017 № 4047/0/20-17 на 5 арк.

Голова

Р. Чернега

Плетньова С.В.
289-83-56

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

м. Київ

№ _____

Про затвердження Вимог щодо
безпеки та захисту здоров'я
працівників видобувних
підприємств з підземним і
відкритим способами видобування

Відповідно до статті 28 Закону України „Про охорону праці”, розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 липня 2015 року № 745-р „Про схвалення розроблених Державною службою з питань праці планів імплементації деяких актів законодавства ЄС”, пунктів 8 та 10 Положення про Міністерство соціальної політики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 2015 року № 423 (зі змінами),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Вимоги щодо безпеки та захисту здоров'я працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування, що додаються.

2. Департаменту заробітної плати та умов праці (Товстенко О. П.) забезпечити подання цього наказу в установленому порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

ВИМОГИ

**щодо безпеки та захисту здоров'я працівників видобувних підприємств з
підземним і відкритим способами видобування**

I. Загальні положення

1.1. Ці Вимоги поширюються на суб'єктів господарювання незалежно від форм власності та організаційно-правової форми, діяльність яких пов'язана із добуванням корисних копалин підземним або відкритим способом, пошуком (розвідкою) з метою подальшого видобування, а також підготовкою видобутих корисних копалин до продажу.

1.2. Ці Вимоги не поширюються на суб'єктів господарювання, діяльність яких пов'язана із переробкою видобутих корисних копалин.

1.3. Ці Вимоги встановлюють мінімальні вимоги до безпеки та захисту

здоров'я працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування.

1.4. Ці Вимоги не обмежують право роботодавця встановлювати більш жорсткі вимоги до безпеки та захисту здоров'я працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування, якщо це не суперечить чинному законодавству.

1.5. У цих Вимогах термін „робоча зона” вживається у такому значенні: робоча зона – вся ділянка, призначена для розміщення постійних та тимчасових робочих місць, а також установок, що використовуються для добування корисних копалин підземним або відкритим способом, в тому числі розкривних та інших відвалів, а також приміщення, до яких працівники мають доступ в процесі своєї роботи.

II. Загальні обов'язки роботодавців

2.1. Для забезпечення безпеки та захисту здоров'я працівників роботодавець повинен вживати заходів для того, щоб:

проектування, спорудження, оснащення, введення в експлуатацію, експлуатація та обслуговування робочих зон здійснювались таким чином, щоб працівники могли виконувати покладену на них роботу без загрози їх безпеці та здоров'ю;

виконання робіт у робочих зонах здійснювалось під наглядом відповідальної особи;

виконання робіт, пов'язаних із специфічними ризиками, доручалось лише кваліфікованим працівникам і здійснювалось відповідно до наданих інструкцій;

інструкції з питань безпечного ведення робіт були зрозумілими для всіх працівників;

були наявні відповідні засоби для надання першої допомоги;

регулярно здійснювались інструктажі з питань безпечного виконання робіт та охорони праці.

2.2. Перед початком робіт роботодавець повинен оцінити ризики для життя і здоров'я працівників, яких вони можуть зазнати у робочих зонах, вжити відповідні профілактичні заходи на основі результатів оцінки ризиків, забезпечити безпечне проектування, експлуатацію та обслуговування робочих зон та їх обладнання і задокументувати це.

Якщо робочі зони зазнали значних змін (при їх розширенні або переоснащенні) оцінку ризиків для життя і здоров'я працівників та вжиття відповідних профілактичних заходів необхідно повторити та задокументувати.

2.3. Якщо одночасно в одній робочій зоні виконується робота працівниками різних підприємств, кожен роботодавець повинен контролювати роботу відповідно до розмежування ділянок обслуговування (відповідальності).

2.4. У разі настання нещасного випадку або аварії на виробництві роботодавець, повинен повідомити про це компетентні органи відповідно до вимог Порядку проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2011 року № 1232.

2.5. Відповідно до характеру виробництва роботодавець повинен вживати заходів для запобігання, виявлення та боротьби з виникненням та поширенням пожеж і вибухів, а також для запобігання виникненню вибухонебезпечних та/або шкідливих для здоров'я середовищ.

2.6. Роботодавець повинен забезпечити та підтримувати необхідні засоби евакуації та рятування, щоб у випадку небезпеки надати можливість працівникам швидко і безпечно залишити свої робочі місця.

2.7. Роботодавець повинен забезпечити необхідні системи зв'язку та попередження, щоб у випадку небезпеки негайно здійснити заходи щодо надання допомоги, евакуації та рятувальних робіт.

2.8. Роботодавець повинен організувати проведення навчання з питань охорони праці відповідно до вимог Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26 січня 2005 року № 15, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 року за № 231/10511.

2.9. Роботодавець повинен організувати проведення попередніх медичних оглядів (під час прийняття на роботу) та періодичних медичних оглядів (протягом трудової діяльності) працівників, відповідно до вимог Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21 травня 2007 року № 246, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23 липня 2007 року за № 846/14113.

2.10. Робочі зони повинні бути організовані так, щоб забезпечити необхідний захист від небезпек. Робочі зони повинні підтримуватися у справному стані, всі шкідливі речовини або відкладення повинні видалятися або контролюватися, щоб це не створювало загрози безпеці та здоров'ю працівників.

2.11. Робочі місця повинні бути спроектовані та облаштовані відповідно до ергономічних принципів з урахуванням необхідності працівників слідкувати за операціями, що здійснюються на їх робочих місцях.

2.12. У разі якщо на робочому місці працює тільки один працівник,

необхідно організувати відповідний контроль або забезпечити його засобами зв'язку.

2.13. Для кожної робочої зони роботодавець повинен призначити відповідальну особу, яка повинна мати необхідні досвід та кваліфікацію для виконання цих обов'язків.

2.14. Всі операції, що здійснюються працівниками, повинні відбуватись під контролем відповідальної особи, яка повинна відвідувати робочі зони як мінімум один раз щозміни.

2.15. У кожній робочій зоні повинна бути достатня кількість кваліфікованих працівників з досвідом роботи та відповідною підготовкою для виконання покладених на них завдань.

Кваліфікаційні вимоги до цих працівників, їх завдання та обов'язки визначаються на основі „Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 5. Гірничодобувна промисловість”, затвердженого наказом Міністерства палива та енергетики України від 14 січня 2000 року № 62.

2.16. Працівники повинні пройти необхідний інструктаж, навчання та перевірку знань з питань охорони праці.

2.17. Роботодавець повинен забезпечити наявність та довести до відома працівників необхідні для безпечного виконання робіт інструкції, що мають бути зрозумілими для всіх працівників.

2.18. Проведення робіт у кожній робочій зоні здійснюється відповідно до проектів і паспортів, розроблених і затверджених згідно з правилами технічної експлуатації, єдиними правилами безпеки при підривному роботі. Проекти та паспорти повинні мати розділ „Протиаварійний захист” та доводитись до

відома працівників. Проекти і паспорти підлягають коригуванню та перезатвердженню у разі фактичних чи прогнозованих змін виробничих умов.

2.19. Для кожної робочої зони та виду робіт повинні застосовуватись безпечні методи роботи.

2.20. Роботодавець на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки повинен отримати дозвіл відповідно до вимог Порядку видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2011 року № 1107.

2.21. Проведення робіт з підвищеною небезпекою повинно здійснюватись за нарядом-допуском на виконання робіт підвищеної небезпеки. Наряд-допуск повинен видаватися відповідальною особою перед початком робіт та містити відомості щодо умов та заходів необхідних для забезпечення безпечного виконання робіт.

2.22. Роботодавець повинен організувати систематичну перевірку заходів щодо безпеки і захисту здоров'я працівників, передбачених системою управління охороною праці на підприємстві.

2.23. Вибір, установка, введення в експлуатацію, експлуатація та обслуговування механічного та електричного обладнання необхідно здійснювати з урахуванням вимог щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час застосування виробничого обладнання, затверджених в установленому порядку.

Обладнання (механічне та електричне), що встановлюється, вводиться в

експлуатацію, експлуатується, обслуговується чи модернізується у виробничому процесі, повинно відповідати вимогам Технічного регламенту безпеки машин, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 року № 62.

Обладнання, що знаходиться у зоні, де існує ризик виникнення пожежі або вибуху через спалах газів, парів або летких речовин, повинно бути придатним для використання у такому середовищі.

Обладнання, за необхідності, повинно бути оснащено відповідними захисними пристроями або системою аварійної зупинки.

2.24. Механічне обладнання та устаткування повинно бути міцним, без видимих дефектів та використовуватись за призначенням.

Електричне обладнання та устаткування повинно бути відповідного розміру та потужності згідно з їх призначенням.

Механічне та електричне обладнання і устаткування повинно бути встановлено та захищено таким чином, щоб не створювати небезпеку.

2.25. Обслуговування обладнання на видобувних підприємствах з підземним та відкритим способом видобування проводиться за єдиною системою планово-попереджувальних ремонтів (від профілактичного огляду і обслуговування до поточного та капітального ремонтів) за заздалегідь розробленим планом.

Технічний огляд, випробування та експертне обстеження машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки проводяться відповідно до вимог Порядку проведення огляду, випробування та експертного обстеження (технічного діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 травня 2004 року № 687.

2.26. Захисне обладнання повинно підтримуватись у робочому стані та

бути готовим до використання. Обслуговування цього обладнання необхідно здійснювати відповідно до його експлуатаційної документації.

2.27. Необхідно вживати заходів для оцінки наявності та визначення концентрації шкідливих для здоров'я та/або вибухонебезпечних речовин у навколишньому середовищі.

З цією метою необхідно передбачити встановлення у визначених місцях приладів автоматичного безперервного контролю вимірювання концентрації газу, автоматичної сигналізації, приладів автоматичного вимикання живлення електроустановок та двигунів внутрішнього згоряння. Дані, отримані із автоматичних приладів вимірювання, повинні фіксуватись та зберігатись.

2.28. У пожежо- і вибухонебезпечному середовищі забороняється курити та проводити будь-які дії з відкритим вогнем, а також роботи, під час яких може виникнути небезпека загоряння, за винятком випадків, коли вжито достатньо запобіжних заходів проти виникнення пожежі або вибуху.

2.29. Необхідно вживати всіх необхідних заходів для запобігання виникненню та накопиченню вибухонебезпечного середовища.

2.30. В зонах наявності ризику виникнення вибуху необхідно вживати всіх необхідних заходів для запобігання займанню вибухонебезпечного середовища.

2.31. Повинен бути розроблений план заходів для захисту від вибухо- і пожежонебезпеки із зазначенням необхідного обладнання.

2.32. В місцях, де накопичуються або можуть накопичуватись шкідливі речовини, необхідно вживати заходів для забезпечення осадження їх у джерелі виникнення або збору цих речовин у джерелі виникнення з подальшим

видаленням, або зменшення їх концентрації так, щоб виключити ризик для безпеки та здоров'я працівників.

Система збору та видалення шкідливих речовин повинна бути здатна диспергувати шкідливе середовище так, щоб виключити ризик для безпеки та здоров'я працівників.

2.33. В місцях, де працівники піддаються впливу шкідливого для здоров'я середовища, повинні бути передбачені необхідні засоби індивідуального захисту органів дихання та реанімаційне обладнання. Застосовування цього обладнання на робочих місцях повинні здійснювати лише кваліфіковані працівники. Обладнання необхідно належним чином зберігати та оглядати.

2.34. Якщо у навколишньому середовищі можлива поява токсичних газів, необхідно розробити план локалізації та ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки у встановленому чинним законодавством порядку.

2.35. Під час проектування, спорудження, оснащення, введення в експлуатацію, експлуатації та обслуговування робочих зон необхідно вживати відповідних заходів для запобігання виникненню та поширенню пожеж відповідно до вимог Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року № 1417, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 5 березня 2015 року за № 252/26697.

У разі виникнення пожежі повинні бути забезпечені заходи швидкої та ефективною її ліквідації.

2.36. Робочі зони повинні бути оснащені відповідним обладнанням для гасіння пожеж, а також, за необхідності, пожежними сповісвачами та пожежною сигналізацією.

2.37. Неавтоматичне обладнання для гасіння пожеж повинно бути легкодоступним та простим у використанні, а також, за необхідності, захищеним від пошкоджень.

2.38. Для кожної робочої зони повинні бути розроблені інструкції про заходи пожежної безпеки.

2.39. Обладнання для гасіння пожеж повинно бути чітко позначене відповідно до вимог Технічного регламенту знаків безпеки і захисту здоров'я працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2009 року № 1262 (далі – Технічний регламент знаків безпеки і захисту здоров'я працівників).

2.40. Зберігання, перевезення вибухових матеріалів та проведення вибухових робіт провадяться суб'єктами господарювання, які згідно з чинним законодавством мають на це відповідний дозвіл (на право проведення вибухових робіт та виготовлення засобів їх механізації; на придбання, зберігання та перевезення вибухових матеріалів) або ліцензію (на внутрішні перевезення небезпечних вантажів та небезпечних відходів вантажними автомобілями; на виробництво вибухових матеріалів – у разі виробництва на стаціонарних і пересувних пунктах в умовах підприємств, що проводять вибухові роботи).

Ці роботи повинні бути організовані та проведені відповідно до Правил безпеки під час поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, затверджених наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 12 червня 2013 року № 355, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05 липня 2013 року за № 1127/23659, таким чином, щоб виключити ризик для безпеки та здоров'я працівників.

2.41. Доступ до робочих зон повинен бути безпечним, має бути

передбачена можливість швидко і безпечно залишати робочі зони у випадку аварійної ситуації.

2.42. Шляхи пересування, сходи, стаціонарні сходові переходи, вантажні майданчики і пандуси повинні бути відповідних розмірів та розташовані так, щоб до них був забезпечений легкий, безпечний доступ людей та під'їзд транспортних засобів для унеможливлення нараження на небезпеку працівників, зайнятих у безпосередній близькості від цих шляхів пересування.

2.43. Розміри шляхів пересування людей, а також шляхів пересування транспортних засобів повинні визначатись з урахуванням кількості користувачів та типу підприємства.

Якщо шляхи пересування використовуються для транспортних засобів, повинні бути передбачені безпечні проходи для працівників.

2.44. Шляхи пересування транспортних засобів повинні прокладатись на безпечній відстані від дверей, воріт, проходів для людей, коридорів та сходів.

2.45. Розмежування шляхів пересування людей та шляхів пересування транспортних засобів повинно бути позначене відповідними знаками безпеки.

2.46. Якщо у робочих зонах пересуваються транспортні засоби, повинні бути встановлені правила їх руху.

2.47. Робочі зони, шляхи пересування, майданчики та споруди на відкритому повітрі, на яких перебувають працівники під час виконання своєї роботи, повинні бути організовані так, щоб підхід та під'їзд до них були безпечними.

2.48. Повинно бути передбачено штучне освітлення для робочих зон на

відкритому повітрі, якщо природне освітлення є недостатнім.

2.49. Робочі зони на відкритому повітрі повинні бути облаштовані так, щоб працівники:

були захищені від погодних впливів і, за необхідності, від падіння предметів на них;

були захищені від впливу шуму, що перевищує допустимий рівень, а також впливу інших шкідливих факторів (газів, випарів, пилу);

у випадку небезпеки могли швидко залишити своє робоче місце або одержати допомогу;

не мали змоги послизнутися або впасти.

2.50. Всі небезпечні зони повинні бути позначені відповідними знаками безпеки.

2.51. Якщо на робочих місцях відповідно до характеру виконуваних робіт наявні небезпечні зони, в яких існує ризик падіння працівників або падіння предметів, необхідно забезпечити встановлення засобів перешкоджання доступу у ці зони.

2.52. Для забезпечення безпеки працівників, які виконують роботи у небезпечних зонах, повинні бути вжиті відповідні захисні заходи.

2.53. У разі виникнення небезпеки, для працівників повинна бути передбачена можливість швидкої та безпечної евакуації зі своїх робочих місць.

2.54. Аварійні шляхи та виходи повинні бути вільними та забезпечувати найкоротший шлях на відкритий простір або у безпечну зону, до безпечного пункту збору або місця евакуації.

Кількість, розташування і розміри аварійних шляхів та виходів

визначаються залежно від їх призначення, розмірів обладнання та робочих місць, а також максимальної кількості осіб, які можуть там перебувати.

2.55. Двері аварійних виходів повинні відчинятися назовні.

Двері аварійних виходів повинні замикатися так, щоб, за необхідності, кожна особа могла їх легко та негайно відчинити.

2.56. Двері аварійних виходів не повинні замикатися на ключ.

Аварійні шляхи та виходи, а також проходи до них не повинні бути захищені сторонніми предметами, щоб була можливість їх безперешкодного використання у будь-який момент.

2.57. Аварійні шляхи повинні бути позначені відповідно до вимог Технічного регламенту знаків безпеки і захисту здоров'я працівників.

2.58. Працівники повинні бути навчені необхідним діям у разі виникнення аварійних ситуацій.

2.59. Рятувальне обладнання повинно бути легкодоступним, розташовано у відповідних місцях, готове до використання та позначене відповідно до вимог Технічного регламенту знаків безпеки і захисту здоров'я працівників.

2.60. У робочих зонах, де перебувають працівники, повинні бути організовані та регулярно проводитися навчання та перевірка знань з питань охорони праці, з надання першої медичної допомоги потерпілим від нещасних випадків і правил поведінки у разі виникнення аварії. Навчання повинно включати питання правильного застосування аварійного обладнання.

2.61. Обладнання для надання першої медичної допомоги повинно бути доступним у всіх місцях, де умови праці цього потребують, та відповідати

характеру діяльності. Це обладнання повинно бути позначено та бути легкодоступним.

2.62. В залежності від розмірів приміщень, характеру робіт та частоти нещасних випадків повинні бути передбачені одна або декілька кімнат для надання першої медичної допомоги. У цих кімнатах повинні бути вивішені на видних місцях інструкції з надання першої медичної допомоги.

2.63. Кімнати для надання першої медичної допомоги повинні бути оснащені необхідними пристосуваннями та обладнанням для надання першої медичної допомоги, а також бути зручними для застосування носилок.

Кімнати для надання першої медичної допомоги повинні бути позначені відповідно до вимог Технічного регламенту знаків безпеки і захисту здоров'я працівників.

2.64. Обладнання для надання першої медичної допомоги повинно бути доступним у всіх місцях, де умови праці цього потребують. Це обладнання повинно бути позначено та бути легкодоступним.

2.65. Достатня кількість працівників повинна бути навчена використанню обладнання для надання першої медичної допомоги.

2.66. Кожна робоча зона повинна мати достатнє освітлення для забезпечення безпеки і захисту здоров'я працівників.

2.67. Робочі зони повинні мати достатнє природне освітлення, а також з урахуванням кліматичних умов обладнані штучним освітленням необхідним для забезпечення безпеки і захисту здоров'я працівників.

2.68. Освітлювальні електроустановки в приміщеннях, де розташовані

робочі зони, а також у проходах, повинні бути розміщені так, щоб виключити ризик виникнення нещасного випадку.

2.69. Робочі зони, де працівники піддаються особливому ризику у разі відмови системи освітлення, повинні бути обладнані аварійним освітленням відповідної інтенсивності.

Там, де це неможливо, працівники повинні бути забезпечені світильниками місцевого освітлення для локального освітлення робочих зон.

2.70. Якщо працівники зобов'язані носити спеціальний одяг, їм повинні надаватися кімнати для переодягання, якщо із санітарних та етичних причин вони не можуть переодягатись в іншому приміщенні.

Кімнати для переодягання повинні бути легкодоступними, просторими та облаштовані сидіннями.

2.71. Кімнати для переодягання повинні бути достатньо великими, облаштовані шафами, що замикаються на ключ, для зберігання одягу працівників протягом робочого часу.

Шафи для зберігання спеціального одягу повинні бути відокремлені від шаф для зберігання особистого одягу.

У кімнатах для переодягання повинна бути передбачена можливість сушіння мокрого одягу.

2.72. Для чоловіків і жінок повинні бути передбачені окремі кімнати для переодягання або роздільне користування ними.

2.73. Якщо кімнати для переодягання не передбачені, для кожного працівника повинно бути обладнане місце для зберігання одягу.

2.74. Для працівників повинні бути передбачені душові кімнати, якщо

цього вимагає характер роботи та санітарні вимоги.

Для чоловіків і жінок повинні бути передбачені окремі душові кімнати або роздільне користування ними.

2.75. Душові кімнати повинні бути досить великими, щоб кожний працівник безперешкодно міг помитися в умовах відповідного рівня гігієни.

У душових повинна бути наявна гаряча і холодна вода.

2.76. Якщо душові кімнати не передбачені, повинно бути забезпечено встановлення необхідної кількості умивальників із гарячою та холодною водою в безпосередній близькості від робочих місць і кімнат для переодягання.

Для чоловіків та жінок повинні бути передбачені окремі умивальники або роздільне користування ними, якщо це необхідно із етичних причин.

2.77. Для працівників в безпосередній близькості до робочих місць, кімнат для відпочинку, кімнат для переодягання, душових кімнат та умивалень повинні бути передбачені спеціальні приміщення, облаштовані достатньою кількістю туалетів та умивальників.

Для чоловіків та жінок повинні бути передбачені окремі туалети або роздільне користування ними.

Для видобувних підприємств з підземним способом видобування санітарно-побутові приміщення можуть бути розташовані на поверхні.

2.78. Проектування, спорудження, експлуатація та обслуговування розкривних, породних та інших відвалів, а також відстійників повинні забезпечувати їх стійкість, а також безпеку і захист здоров'я працівників.

2.79. Робочі зони повинні бути спроектовані, споруджені, встановлені, експлуатуватися та обслуговуватися з урахуванням метеорологічних умов. Конструкція та міцність робочих зон повинні відповідати характеру їх

застосування.

2.80. Підлоги приміщень не повинні мати нерівностей, отворів або небезпечних нахилів, бути міцними, надійними і не слизькими.

Місця розташування робочих місць, залежно від характеру роботи та фізичних потреб працівників повинні мати достатню теплоізоляцію.

2.81. Поверхні підлог, стін і стель у приміщеннях повинні бути такими, щоб їх можна було очищати або відновлювати відповідно до гігієнічних вимог.

2.82. Прозорі або такі, що пропускають світло, стіни, скляні перегородки в приміщеннях поблизу робочих місць і шляхів пересування повинні бути чітко позначені і виготовлені з безпечного матеріалу, або відгороджені від робочих місць і шляхів пересування таким чином, щоб запобігти зіткненню працівників із цими стінами або травмуванню уламками під час їх руйнування.

2.83. Перебування працівників на дахах, виготовлених із недостатньо міцних матеріалів, допускається за умови застосування відповідного обладнання для безпечного виконання робіт на дахах.

2.84. Робочі приміщення повинні мати достатню площу, висоту і об'єм, щоб працівники мали змогу виконувати свою роботу без ризику для їхньої безпеки та здоров'я.

2.85. Розмір вільної площі на робочому місці повинен дозволяти працівнику виконувати свою роботу безпечно.

2.86. Вікна, світлові люки та вентиляційні пристрої повинні бути сконструйовані так, щоб їх відкривання, регулювання та фіксація були безпечними.

У відкритому положенні вони не повинні становити небезпеку для працівників.

2.87. Конструкція вікон, світлових люків та вентиляційних пристроїв не повинна становити ризику для безпеки та здоров'я працівників під час їх очищення.

2.88. Розташування, кількість, розміри дверей та воріт, матеріали з яких вони виготовлені, повинні відповідати характеру і призначенню приміщень або зон.

2.89. Прозорі двері повинні бути відповідним чином позначені на рівні очей.

2.90. Поворотні двері та ворота повинні бути прозорими або мати прозорі панелі.

2.91. Якщо прозорі або напівпрозорі поверхні дверей чи воріт виготовлені із крихких матеріалів, і існує небезпека травмування працівників їх уламками, необхідно передбачити захист цих поверхонь від пошкодження.

2.92. Розсувні двері повинні мати пристрої для запобігання їх ковзанню або непередбачуваному випадінню.

2.93. Двері та ворота, що відкриваються вгору, повинні мати механізм для запобігання їх непередбаченому падінню вниз.

2.94. Двері аварійних виходів повинні мати відповідне позначення. Під час перебування працівників у робочій зоні двері аварійних виходів повинні бути постійно готовими до відкривання їх зсередини без застосування

спеціальних допоміжних пристроїв.

2.95. У безпосередній близькості до воріт, призначених для проїзду транспорту, повинні бути розміщені двері для безпечного проходу людей. Ці двері повинні мати відповідні позначення та бути вільними.

2.96. Механічні двері та ворота повинні функціонувати так, щоб виключити ризик виникнення нещасного випадку.

Вони повинні бути оснащені добре видимими та легкодоступними аварійними вимикачами, а також пристроями для відкривання механічних дверей та воріт вручну у випадку зникнення живлення.

2.97. У закритих приміщеннях повинна бути влаштована вентиляція, яка забезпечує необхідну кількість свіжого повітря з урахуванням характеру роботи та фізичних потреб працівників.

Примусова вентиляція повинна бути у справному стані.

Для забезпечення здоров'я працівників повинна бути передбачена система контролю вентиляційної установки для виявлення її несправностей.

2.98. Кондиціонери або установки механічної вентиляції повинні функціонувати так, щоб працівники не зазнавали дискомфорту через протяги.

Відкладення та забруднення, які можуть спричинити небезпеку здоров'ю працівників через забруднення повітря, повинні негайно усуватися.

2.99. У робочих приміщеннях протягом робочого часу повинна підтримуватись сприятлива для людини температура повітря з урахуванням характеру роботи та фізичних потреб працівників.

2.100. У приміщеннях для відпочинку, для чергового персоналу, санітарних приміщеннях, їдальнях, медичних пунктах повинна підтримуватися

температура, яка відповідає специфіці цих приміщень.

2.101. Розташування вікон, світлових люків, скляних перегородок повинно здійснюватись з урахуванням виду і характеру робіт так, щоб запобігти надмірній інсоляції.

2.102. Для забезпечення безпеки та здоров'я працівників з урахуванням кількості працівників та характеру роботи необхідно передбачати кімнату для відпочинку.

Для працівників, які працюють у кабінетах або подібних приміщеннях і мають відповідні умови для відпочинку під час перерв, наявність кімнат для відпочинку не вимагається.

2.103. Кімнати для відпочинку повинні бути просторими, облаштовані достатньою кількістю столів та сидінь зі спинками відповідно до кількості працівників.

2.104. У кімнатах для відпочинку повинні бути передбачені заходи для запобігання поширенню тютюнового диму.

2.105. Якщо протягом робочого часу відбуваються регулярні перерви у роботі й при цьому відсутня кімната для відпочинку, повинно бути передбачено інше приміщення, в якому, за необхідності, можуть перебувати працівники під час перерв.

2.106. Для вагітних жінок та годувальниць повинні бути передбачені умови для відпочинку лежачи.

2.107. Двері, проходи, сходи, душові кабінки, умивальники, туалети та робочі місця, де перебувають особи із фізичними вадами, повинні бути

улаштовані з урахуванням їх фізичних потреб.

III. Вимоги безпеки при добуванні корисних копалин відкритим способом

3.1. Роботодавець повинен вжити заходів для забезпечення безпеки та охорони здоров'я працівників при добуванні корисних копалин відкритим способом за нормальних умов та у небезпечних ситуаціях. Оцінка ризиків та профілактичні заходи для забезпечення безпеки та охорони здоров'я працівників, що розроблені з урахуванням основних принципів запобігання, повинні бути задокументовані.

3.2. Роботодавець повинен забезпечити вільний доступ та регулярний перегляд задокументованих профілактичних заходів, передбачених системою управління охороною праці.

Роботи з добування корисних копалин відкритим способом необхідно здійснювати відповідно до Правил охорони праці під час розробки родовищ корисних копалин відкритим способом, затверджених наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 18 березня 2010 року № 61, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 03 червня 2010 року за № 356/17651, з урахуванням проведеної оцінки ризиків, визначених профілактичних заходів.

3.3. Роботи необхідно планувати з урахуванням заходів для забезпечення безпеки щодо ризиків, пов'язаних з обваленням або зсувом порід.

Для цього необхідно забезпечити відповідність висот та кутів укосів, уступів і бортів вибою властивостям та стійкості порід, а також технології ведення робіт.

3.4. Транспортні комунікації на уступах повинні бути достатньо стійкими

та відповідати параметрам технологічного обладнання, що використовується.

Транспортні комунікації повинні прокладатися та підтримуватися так, щоб забезпечити безпечний проїзд транспорту.

3.5. Перед початком або поновленням розкривних та видобувних робіт необхідно перевірити відсутність над робочими зонами і транспортними комунікаціями породних мас, що можуть сповзти або зірватися.

За необхідності їх треба видалити.

3.6. Розкривні та видобувні уступи, а також відвали необхідно розробляти так, щоб не створювалася нестійкість.

IV. Вимоги безпеки при добуванні корисних копалин підземним способом

4.1. Роботодавець повинен вжити заходів для забезпечення безпеки та охорони здоров'я працівників при добуванні корисних копалин підземним способом за нормальних умов та у небезпечних ситуаціях. Оцінка ризиків та профілактичні заходи для забезпечення безпеки та охорони здоров'я працівників, що розроблені з урахуванням основних принципів запобігання, повинні бути задокументовані.

4.2. Роботодавець повинен забезпечити вільний доступ та регулярний перегляд задокументованих профілактичних заходів, передбачених системою управління охороною праці.

Роботи з добування корисних копалин підземним способом необхідно здійснювати з урахуванням проведеної оцінки ризиків та визначених профілактичних заходів.

4.3. Для забезпечення радіаційної безпеки у підземних виробках

видобувних підприємств з підземним способом видобування, що експлуатуються або будуються, роботодавець повинен забезпечити дотримання вимог Правил безпеки під час розробки родовищ рудних та нерудних корисних копалин підземним способом, затверджені наказом Міністерства соціальної політики України від 23 грудня 2016 року № 1592, зареєстровані у Міністерстві юстиції України 30 січня 2017 року за № 129/29997.

4.4. Маркшейдерські плани повинні виконуватись у відповідному масштабі. Поряд зі штреками і забоями на них повинні бути зазначені всі елементи, які можуть мати вплив на безпеку ведення робіт.

4.5. Маркшейдерські плани повинні бути легкодоступними і зберігатись доти, доки цього вимагають вимоги безпеки. Ці плани повинні регулярно поновлюватись відповідно до стану робіт і перебувати у робочих зонах.

4.6. Всі підземні виробки повинні мати не менше двох незалежних, безпечних і легкодоступних для працівників, що працюють під землею, виходів, що ведуть на поверхню. У разі потреби вони повинні бути устатковані механічними засобами для підняття людей.

4.7. Підземні виробки, у яких провадяться роботи, необхідно проходити, використовувати, обладнувати, підтримувати та розмічати так, щоб максимально мінімізувати ризики для працівників під час роботи або руху по них.

4.8. Транспортне обладнання необхідно встановлювати, експлуатувати і обслуговувати так, щоб забезпечити безпеку і здоров'я працівників, які знаходяться в безпосередній близькості від нього.

Застосування механічних засобів для підняття людей необхідно здійснювати відповідно до інструкцій з експлуатації.

4.9. За необхідності, вслід за посуванням вибою необхідно здійснювати кріплення відповідно до планів та інструкцій з безпечного ведення робіт.

У всіх місцях виробки, доступних для працівників, необхідно регулярно здійснювати випробування (перевіряння) стійкості порід та відповідним чином пристосовувати кріплення.

4.10. Всі підземні виробки доступні для працівників повинні відповідним чином вентилюватися.

Для цього необхідно передбачити постійну вентиляцію, щоб забезпечити: безпечне для здоров'я середовище, що відповідає умовам праці з урахуванням характеру роботи та фізичних потреб працівників;

запобігання розповсюдженню вибухонебезпечного середовища, а також скупченню шкідливої для дихання працівників кількості пилу.

4.11. Якщо природної вентиляції недостатньо, необхідно забезпечити загальну вентиляцію шляхом встановлення одного або декількох механічних вентиляторів, а також вжити заходів для забезпечення стабільної та безперервної вентиляції.

Рівень депресії головного вентилятора необхідно постійно контролювати, про непередбачену зупинку вентиляції повинен сигналізувати аварійний пристрій.

4.12. Параметри вентиляції необхідно контролювати та фіксувати. Схема вентиляції повинна бути легкодоступною для працівників та регулярно оновлюватися відповідно до стану гірничих робіт.

4.13. У шахтах, небезпечних за газом, головна вентиляція повинна здійснюватися механічними засобами вентиляції. Ведення робіт повинно здійснюватися з урахуванням заходів з дегазації.

Необхідно вживати заходів щоб забезпечити максимальне усунення ризиків, спричинених шахтним газом.

Додатково повинні здійснюватися вимірювання наявності шахтного газу.

4.14. Місцева вентиляція влаштовується в розвідувальних, підготовчих і видобувальних виробках, що мають безпосередній зв'язок з головним вентиляційним струменем.

Місцева вентиляція може влаштовуватися у разі, якщо вжито відповідні заходи для забезпечення безпеки і захисту здоров'я працівників.

4.15. Необхідно регулярно здійснювати вимірювання концентрації шахтного газу у вентиляційних виробках, що ведуть від механізованих вибоїв, від виробок, з покрівлі яких видобувається вугілля, а також від тупикових виробок, у яких механізованим способом провадяться прохідницькі роботи.

4.16. У шахтах, небезпечних за газом, а також шахтах з горючим пилом: допускається застосування тільки спеціальних вибухових речовин і засобів підривання;

забороняється курити і брати з собою призначені для куріння тютюнові вироби та засоби для створення відкритого вогню;

забороняється проводити вогневі роботи та зварювання. Проведення вогневих робіт допускається лише за умови здійснення спеціальних заходів для забезпечення безпеки і захисту здоров'я працівників.

4.17. У шахтах з горючим пилом повинні бути вжиті заходи для запобігання відкладенню горючого пилу, його видалення, нейтралізації або зв'язування.

4.18. Поширення вибуху пилу або газу, яке може призвести до нових вибухів пилу, повинно бути обмежено заслонами для локалізації вибуху.

Розташування цих заслонів повинно оновлюватися відповідно до стану

гірничих робіт. Відомості щодо розташування заслонів для локалізації вибуху повинні бути доступними для працівників у робочих зонах.

4.19. Якщо є небезпека раптового викиду газу (разом з викидом корисної копалини або породи чи без нього, гірничого удару або води), необхідно організувати і виконувати роботи так, щоб максимально забезпечити безпечне ведення робіт та захист персоналу.

4.20. Необхідно вживати заходів для виявлення небезпечних зон у підземних виробках і захисту працівників, які рухаються в напрямку цих зон або перебувають у них.

4.21. Необхідно вживати заходів для запобігання самозайманню, а також своєчасного виявлення джерел самозаймання.

4.22. Якщо у шахту доставляються горючі речовини, їх кількість повинна бути обмежена мінімально необхідною.

4.23. Якщо застосовуються рідини для передачі гідростатичної або гідрокінетичної механічної енергії, необхідно застосовувати, наскільки це можливо, важкозаймісті рідини, щоб запобігти виникненню і поширенню пожеж.

4.24. Працівники повинні бути забезпечені засобами індивідуального захисту органів дихання, а також саморятівниками, які повинні бути в межах постійної досяжності.

Кожен працівник повинен знати правила користування цими засобами.

Ці засоби повинні регулярно перевірятися.

4.25. Працівники повинні бути забезпечені світильниками місцевого освітлення для локального освітлення робочих зон.

Кожна робоча зона повинна бути обладнана достатнім штучним освітленням для забезпечення безпеки і захисту здоров'я працівників.

Освітлювальні електроустановки повинні бути розміщені так, щоб виключити ризик виникнення нещасного випадку.

4.26. Повинна бути забезпечена система постійного інформування про місце перебування кожного з працівників, що працюють під землею.

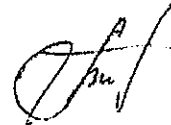
4.27. Для забезпечення необхідних заходів безпеки на підприємствах, що здійснюють підземну розвідку або видобування мінеральної сировини, повинна бути передбачена державна, спеціалізована, професійна, воєнізована аварійно-рятувальна служба, діяльність якої пов'язана з організацією та проведенням гірничорятувальних робіт, і, за необхідності, допоміжна (регіональна, комунальна чи громадська організація) аварійно-рятувальна служба. Додатково на кожному окремому підприємстві, що здійснює підземну розвідку або видобування мінеральної сировини, можуть функціонувати непрофесійні об'єктові аварійно-рятувальні служби, що створюються з числа інженерно-технічних та інших досвідчених працівників суб'єктів господарювання, які мають необхідні знання та навички у проведенні аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт і здатні за станом здоров'я виконувати роботи в екстремальних умовах.

4.28. Кваліфікаційні вимоги до працівників (рятувальників) аварійно-рятувальної служби, їх завдання та обов'язки визначаються на основі „Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 5. Гірничодобувна промисловість”, затвердженого наказом Міністерства палива та енергетики України від 14 січня 2000 року № 62, та „Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників МНС України (Випуск 100)”, затвердженого наказом Міністерства з питань надзвичайних

ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 01 грудня 2009 року № 808.

4.29. Кількість аварійно-рятувальних засобів необхідних для використання на кожному окремому підприємстві, що здійснює підземну розвідку або видобування мінеральної сировини, визначається відповідно до галузевих інструкцій зі складання планів ліквідації аварій для забезпечення швидких і ефективних дій під час аварійних (надзвичайних) ситуацій.

Директор Департаменту заробітної
плати та умов праці

О. Товстенко

ПОЯСНОВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту наказу Міністерства соціальної політики України
„Про затвердження Вимог щодо безпеки та захисту здоров'я працівників
видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування”

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проект наказу Міністерства соціальної політики України „Про затвердження Вимог щодо безпеки та захисту здоров'я працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування” (далі – проект акта) розроблено Державною службою України з питань праці.

Національне законодавство, яке регламентує вимоги щодо безпеки і захисту здоров'я працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування, складається із Закону України „Про охорону праці”, Гірничого Закону України та ряду нормативно-правових актів з охорони праці, прийнятих на їх реалізацію, зокрема, Правил безпеки у вугільних шахтах, затверджених наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 22 березня 2010 року № 62, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 17 червня 2010 року за № 398/17693.

Загалом національне законодавство у сфері охорони праці відповідає міжнародним та європейським нормам. Проте, зазначені Правила встановлюють вимоги тільки для окремих галузей (ведення гірничих робіт і використання гірничошахтного, транспортного та електротехнічного обладнання, провітрювання та протиаварійного захисту гірничих виробок, забезпечення пилогазового режиму, виробничої санітарії та охорони праці) і не відображають належно вимоги Директиви Ради 92/104/ЄЕС від 3 грудня 1992 року про мінімальні вимоги щодо поліпшення безпеки і захисту здоров'я працівників гірничодобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування (дванадцята окрема Директива у значенні частини 1 статті 16 Директиви 89/391/ЄЕС) (далі - Директива Ради 92/104/ЄЕС). Крім того, в Україні відсутній комплексний нормативно-правовий акт, який регулює безпечне виконання робіт на видобувних підприємствах з підземним і відкритим способами видобування.

2. Мета і шляхи її досягнення

Метою розроблення проекту акта є імплементація положень Директиви Ради 92/104/ЄЕС.

Досягнення мети передбачається шляхом затвердження Вимог щодо безпеки та захисту здоров'я працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування.

3. Правові аспекти

Основними нормативно-правовими актами, що регулюють відносини у цій сфері є: Кодекс законів про працю України; Закон України „Про охорону праці”; Гірничий Закон України; розпорядження Кабінету Міністрів України „Про схвалення розроблених Державною службою з питань праці планів імплементації

деяких актів законодавства ЄС”; Правила безпеки у вугільних шахтах, затверджені наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 22 березня 2010 року № 62, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 17 червня 2010 року за № 398/17693; Загальні вимоги охорони праці працівників гірничодобувних підприємств, затверджені наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 19 липня 2006 року № 459, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 04 серпня 2006 року за № 943/12817.

Реалізація проекту акта не передбачає внесення змін до чинних актів або визнання актів такими, що втратили чинність.

4. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття проекту акта не потребує виділення додаткових коштів із загального фонду державного бюджету.

5. Позиція заінтересованих органів

Проект акта потребує погодження із: Міністерством охорони здоров'я України; Міністерством енергетики та вугільної промисловості України; Міністерством внутрішніх справ України; Фондом соціального страхування України; Державною службою України з питань праці; Державною інспекцією ядерного регулювання України; Державною службою України з надзвичайних ситуацій; Державною регуляторною службою України та проведення державної реєстрації у Міністерстві юстиції України.

6. Регіональний аспект

Проект акта не стосується питання розвитку адміністративно-територіальних одиниць.

6¹. Запобігання дискримінації

У проекті акта відсутні положення, які містять ознаки дискримінації.

7. Запобігання корупції

У проекті акта відсутні правила і процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень. У зв'язку з цим, його громадська антикорупційна експертиза не проводилась.

8. Громадське обговорення

Проект акта розміщено на офіційному сайті Держпраці (www.dsp.gov.ua).

9. Позиція соціальних партнерів

Проект акта потребує погодження із: Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні; Спільним представницьким органом репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні та Конфедерацією роботодавців України.

Проект акта не стосується прав осіб з інвалідністю та не потребує погодження всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю та їхніми спілками.

10. Оцінка регуляторного впливу
Проект акта є регуляторним.

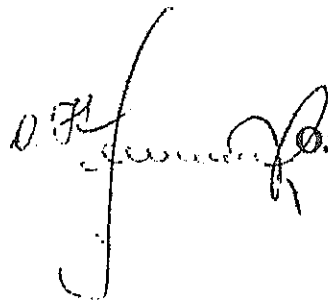
10¹. Вплив реалізації акта на ринок праці
Реалізація проекту акта не впливатиме на ринок праці.

11. Прогноз результатів

Реалізація проекту акта сприятиме зниженню виробничого травматизму та професійної захворюваності на видобувних підприємствах з підземним і відкритим способами видобування при здійсненні господарської діяльності суб'єктами господарювання. Економічна ефективність полягатиме у зменшенні витрат, пов'язаних з відшкодуванням шкоди, обумовленої зазначеними причинами.

Перший заступник Міністра
соціальної політики України

_____ 2017 р.

Ольга Крентовська

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

проекту наказу Міністерства соціальної політики України „Про затвердження Вимог щодо безпеки та захисту здоров'я працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування”

І. Визначення проблеми

Проект наказу Міністерства соціальної політики України „Про затвердження Вимог щодо безпеки та захисту здоров'я працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування” (далі – проект акта) розроблено з метою імплементації положень Директиви Ради 92/104/ЄЕС від 03 грудня 1992 року про мінімальні вимоги щодо поліпшення безпеки і захисту здоров'я працівників гірничодобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування (дванадцята окрема Директива у значенні частини першої статті 16 Директиви 89/391/ЄЕС) (далі – Директива Ради 92/104/ЄЕС).

Національне законодавство, яке регламентує вимоги щодо безпеки і захисту здоров'я працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування складається із Закону України „Про охорону праці” та ряду нормативно-правових актів з охорони праці, прийнятих з метою його реалізації, зокрема, Загальних вимог охорони праці працівників гірничодобувних підприємств, затверджених наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 19 липня 2006 року № 459, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 04 серпня 2006 року за № 943/12817; Правил безпеки у вугільних шахтах, затверджених наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 22 березня 2010 року № 62, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 17 червня 2010 року за № 398/17693; Правил охорони праці під час розробки родовищ корисних копалин відкритим способом, затверджених наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 18 березня 2010 року № 61, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 03 червня 2010 року за № 356/17651.

Зазначені нормативно-правові акти загалом враховують вимоги Директиви Ради 92/104/ЄЕС, проте не відображають їх належним чином та потребують актуалізації.

Також розроблення проекту акта зумовлене зростанням рівня травматизму на підприємствах сільськогосподарської галузі. Так за інформацією Державної служби України з питань праці (далі – Держпраці), яка відповідно до Положення про Державну службу України з питань праці, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2015 року № 96, здійснює функції з реалізації державної політики, зокрема у сфері промислової безпеки. Так, за статистичними даними, кількість потерпілих у видобувній галузі за 2015 рік 11 працівників, у 2016 році 23 працівника, у тому числі зі смертельним наслідком відповідно 4 та 5 працівника, а станом на вересень 2017 році кількість потерпілих у видобувній галузі становить 10

працівників, та вже налічується 3 смертельні випадки.

Ураховуючи зазначене, є всі необхідні підстави щодо розроблення Міністерством соціальної політики України проекту наказу „Про затвердження Вимог щодо безпеки та захисту здоров'я працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування”, яким передбачено встановлення вимог охорони праці у видобувній галузі.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	так	ні
Громадяни	так	
Держава	так	
Суб'єкти господарювання, у тому числі суб'єкти малого підприємництва	так	

Визначена проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки пов'язана безпосередньо з охороною життя та здоров'я працівників, тому потребує вирішення шляхом державного регулювання. Положення, викладені у проекті акта, мають загальнообов'язковий характер і не можуть затверджуватися локальними актами суб'єктів господарювання.

Відповідно до частини 1 статті 4 Закону України „Про охорону праці” державна політика в галузі охорони праці спрямована на створення належних, безпечних і здорових умов праці, запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням. Отже, регулювання відносин у цій сфері належить безпосередньо до компетенції відповідних органів держави.

II. Цілі державного регулювання

Проект акта спрямований на врегулювання відносин у сфері охорони праці працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування шляхом запровадження заходів щодо сприяння поліпшенню охорони праці, а також запобігання нещасним випадкам і травматизму, що виникають внаслідок професійної діяльності.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Залишення існуючої ситуації без змін	У разі залишення існуючої ситуації без змін можливе лише часткове досягнення визначених цілей. Чинні на цей час нормативно-правові акти не в повній мірі відповідають вимогам законодавства ЄС. Значна кількість нормативно-правових актів істотно ускладнює роботу органів державного нагляду за охороною праці та негативно позначається на діяльності суб'єктів

	господарювання з видобування рудних та нерудних корисних копалин.
Прийняття регуляторного акта	Цей регуляторний акт відповідає потребам у розв'язанні визначеної проблеми та принципам державної регуляторної політики. Прийняття цього регуляторного акта дозволить врегулювати відносини у сфері охорони праці працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування, що у повній мірі відповідатиме вимогам законодавства ЄС. Затвердження такого регуляторного акта забезпечить поступове досягнення встановлених цілей, починаючи з дня його прийняття, та дасть змогу центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони праці, належним чином забезпечити її реалізацію.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей.

Оцінка впливу на сферу інтересів держави:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	Відсутні	Витрати на компенсації, що виплачуються державою на відшкодування шкоди у разі ушкодження здоров'я працівників або у разі їх смерті.
Прийняття регуляторного акта	<ul style="list-style-type: none"> - зменшення витрат на розслідування нещасних випадків; - виплати по лікарняним листкам за період хвороби після травми; - відшкодування шкоди у разі стійкої втрати працездатності або у разі смерті працівника; - зменшення витрат на медичне обслуговування в лікарні після травмування; - зменшення витрат на реабілітацію осіб, які отримують травми; - зменшення пенсійних виплат через отримання 	<p>Зниження витрат в зв'язку зі зниженням травматизму. Витрати на компенсації, що виплачуються державою на відшкодування шкоди у разі ушкодження здоров'я працівників або у разі їх смерті. Так протягом 2016 року травмувалося 23 працівника, у тому числі зі смертельним наслідком 5 працівника. Станом на вересень 2017 року травмувалося 10 працівників, у тому числі 3 зі смертельним наслідком</p>

Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	27	1,8	243	16,4	1215	81,8	922	62,1
Добування кам'яного та бурого вугілля	9	5,7	67	42,7	81	51,6	44	28,0
Добування сировини нафти та природного газу	4	3,5	20	17,4	91	79,1	66	57,4
Добування металевих руд	13	29,5	7	15,9	24	54,6	21	47,7
Добування інших корисних копалин та розроблення кар'єрів	1	0,1	135	12,8	915	87,1	707	67,3
Надання допоміжних послуг у сфері добувної промисловості та розроблення кар'єрів	–	–	14	11,9	104	88,1	84	71,2

* кількість суб'єктів господарювання (код КВЕД 25.6) за даними Держстату України станом на 01 січня 2017 року.

Розподіл суб'єктів господарювання (код КВЕД 25.6) за їх розмірами Державною службою статистики не ведеться.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	Відсутні.	Прямі та непрямі витрати пов'язані з підвищенням рівнем травматизму та профзахворювань в зв'язку з відсутністю Правил, зниження іміджу підприємств в конкурентному просторі.
Прийняття регуляторного акта	Зменшення витрат за рахунок: організації та проведенні розслідування за рахунок зменшення травматизму та гострих професійних захворювань, отруень; виплат лікарняних після травми за перші 5 днів; здійснення виплат потерпілим за моральну шкоду внаслідок травми;	За статистичними даними Держпраці за формою 43Т у 2016 році середньооблікова кількість працюючих у видобувних галузях, що використовують буріння складає 619 000 працівників, для ознайомлення з положеннями регуляторного акта витрачається 1 год.

	втрати від простою та поновлення технологічного процесу; заміна відсутнього через травмування персоналу; понадурочні роботи для компенсації недовипуску продукції; штрафи за нещасні випадки; порушення графіків приймання сировини та відвантаження продукції.	загальна кількість часу складає 619 000 години, при цьому регуляторний акт під час трудової діяльності використовується постійно в реальному часі.
Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень	
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	Прямі та непрямі витрати пов'язані з підвищеним рівнем травматизму та профзахворювань в зв'язку з відсутністю Правил.	
Прийняття регуляторного акта	Зменшення витрат	

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Залишення існуючої ситуації без змін	1	У разі залишення ситуації без змін можливе лише часткове досягнення визначених цілей.
Прийняття регуляторного акта	4	Прийняття такого регуляторного акта дозволить врегулювати відносини у сфері охорони праці працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування та забезпечить досягнення повною мірою встановлених цілей.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Залишення існуючої ситуації без змін	Вигоди для держави, громадян та суб'єктів господарювання відсутні.	Витрати для держави складають компенсації на відшкодування шкоди у разі ушкодження здоров'я працівників або у разі їх смерті. Витрати для громадян полягають у відновленні працездатності та здоров'я, спричиненими нещасними випадками та професійними захворюваннями. Витрати для суб'єктів господарювання відсутні.	У разі залишення існуючої на даний момент ситуації без змін деякі важливі аспекти проблеми залишаються невирішеними, що не забезпечить досягнення поставленої мети повною мірою, зокрема, в частині зобов'язань щодо імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами.
Прийняття регуляторного акта	Вигоди для держави передбачаються в удосконаленні нормативно-правової бази шляхом імплементації положень законодавства ЄС. Вигоди для громадян полягають у	Витрати для держави, пов'язані з контролем за виконанням регуляторного акта. Витрати для громадян відсутні. Витрати для суб'єктів господарювання	У разі прийняття регуляторного акта встановлені цілі будуть досягнуті повною мірою, що повністю забезпечить потребу у вирішенні проблеми, встановить зрозуміле загальне

	забезпеченні безпеки та захисту здоров'я. Вигоди для суб'єктів господарювання полягають у зниженні рівня виробничого травматизму та професійної захворюваності.	часові, пов'язані з вивченням вимог прийнятого регуляторного акта та дотриманням цих вимог.	регулювання, не збільшуючи кількість нормативно-правових актів з одного питання, зникне нерегульованість, що наявна у чинному законодавстві в сфері охорони праці працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування.
Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта	
Залишення існуючої ситуації без змін	Від такої альтернативи необхідно відмовитися, оскільки сучасний стан нормативно-правового забезпечення сфери охорони праці потребує засобів, які б забезпечили його ефективний розвиток та реформування з урахуванням вимог законодавства ЄС.	В зв'язку з підвищеним рівнем травматизму та профзахворювань може проявлятися негативний вплив на імідж підприємства в зв'язку з відсутністю нормативно-правового регулювання питань безпеки працівників.	
Прийняття регуляторного акта	Прийняття цього регуляторного акта дозволить уникнути недоліків вищезазначених альтернатив та врегулювати відносини у сфері охорони праці працівників видобувних підприємств з підземним	Зовнішні чинники (економічні, політико-правові, соціальні, природно-екологічні) на дію акта проявляться через підвищення іміджу підприємства в конкурентному середовищі за рахунок більш обґрунтованої	

	і відкритим способами видобування. Ця альтернатива відповідає потребам у розв'язанні визначеної проблеми у цілому та принципам державної регуляторної політики і є найбільш прийнятною для досягнення визначених цілей.	роботи по зниженню травматизму та профзахворювань
--	---	---

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Основним механізмом для розв'язання визначеної проблеми є прийняття проекту акта та фактична реалізація положень нормативно-правового акта.

Для впровадження проекту регуляторного акта необхідно забезпечити інформування громадськості про вимоги регуляторного акта, шляхом його оприлюднення в засобах масової інформації та на офіційному сайті Державної служби України з питань праці.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Прийняття проекту регуляторного акта не несе негативних результатів та додаткових витрат не очікується.

Проект акта стосується інтересів держави, суб'єктів господарювання. Негативних наслідків у зв'язку з прийняттям регуляторного акта не очікується.

Органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування не несуть витрат на виконання вимог регуляторного акта, тобто реалізація запропонованого регуляторного акта не потребує додаткових витрат із Державного бюджету України.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта не обмежується в часі, що дасть змогу досягти цілей державного регулювання.

Проект регуляторного акта набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозними значеннями показників результативності дії регуляторного акта є:

- розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта, – не прогнозується;

- кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта – роботодавці (суб'єкти господарювання) та працівники видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування;

- розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта, – незначні;

- рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта – високий.

Впровадження цього регуляторного акту дозволить:

- зменшити витрати по Фонду соціального страхування;

- зменшення кількості смертельно травмованих у 2015 році 4 працівників, у 2016 році 5, станом на вересень 2017 році -3 смертельно травмовані працівники, за результатами нового звітного періоду статистична інформація буде оновлена.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде здійснено до набрання чинності цього акта шляхом аналізу зауважень та пропозицій до нього, які надходитимуть від юридичних та фізичних осіб після оприлюднення зазначеного акта на офіційному сайті Держпраці.

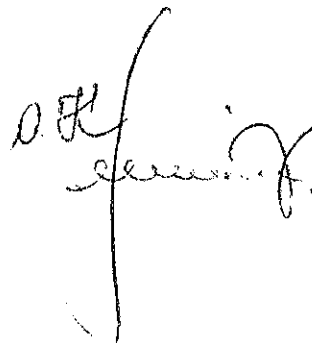
Повторне відстеження здійснюватиметься через рік після набрання чинності даним регуляторним актом шляхом порівняння показників базового та повторного відстеження.

Періодичні відстеження результативності здійснюватимуться один раз на три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності.

Проведення відстеження результативності буде здійснюватися за допомогою статистичного методу та буде проводитись за допомогою статистичних даних.

**Перший заступник Міністра
соціальної політики України**

_____ 2017 р.

 Ольга Крентовська

ПОВІДОМЛЕННЯ про оприлюднення проекту наказу Міністерства соціальної політики України „Про затвердження Вимог щодо безпеки та захисту здоров'я працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування”

ОПУБЛІКОВАНО 17/03/2017 · ОНОВЛЕНО 04/12/2017

Відповідно до вимог Закону України „Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” оприлюднюється проект наказу Міністерства соціальної політики України „Про затвердження Вимог щодо безпеки та захисту здоров'я працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування”, розроблений Державною службою України з питань праці згідно з Законом України „Про охорону праці”.

Проект акта розроблений з метою імплементації положень Директиви Ради 92/104/ЄЕС від 3 грудня 1992 року про мінімальні вимоги щодо поліпшення безпеки і захисту здоров'я працівників гірничодобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування (дванадцята окрема Директива у значенні частини 1 статті 16 Директиви 89/391/ЄЕС).

Регуляторний акт та аналіз його регуляторного впливу оприлюднений шляхом розміщення на офіційному веб-сайті Держпраці www.dsp.gov.ua

Зауваження та пропозиції від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань приймаються у письмовій або електронній формі протягом місяця з дня оприлюднення проекту наказу за адресою:

01601, м. Київ, вул. Десятинна, 14, Державна служба України з питань праці,

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

01011, м. Київ, вул. Арсенальна, 9/11

тел. (044) 254-56-73, факс 254-43-93
e-mail: inform@dkrp.gov.ua

Від _____ № _____

Рішення № 245 від 06.06. 2017 р. про відмову в погодженні проекту регуляторного акта

Державною регуляторною службою України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» здійснено розгляд проекту наказу Міністерства соціальної політики України «Про затвердження Вимог щодо безпеки та захисту здоров'я працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування» (далі – проект наказу), та документи, що надані до нього листом Державної служби України з питань праці від 15.05.2017 року № 5555/1/10.2-ДП-17.

За результатами розгляду проекту наказу та аналізу його регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон)

встановлено:

як вбачається із доданих документів до проекту наказу, проект акта спрямований на врегулювання відносин у сфері охорони праці працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування шляхом запровадження заходів щодо сприяння поліпшенню охорони праці, а також запобіганню нещасним випадкам і травматизму, що виникають внаслідок професійної діяльності.

Для врегулювання даного питання розробник пропонує затвердити Вимоги щодо безпеки та захисту здоров'я працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування (далі – проект Вимог).

Однак, проект регуляторного акта не може бути погоджений у запропонованій редакції та потребує доопрацювання з урахуванням наступних зауважень.

Наданий розробником аналіз регуляторного впливу до проекту наказу не відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного

ВІХ №4047/0/20-17 від 06.06.2017

14555

15.06.17
4154/0/2-8П-17

акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта» зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151 (далі – Методика).

У розділі I «Визначення проблеми» АРВ згідно з вимогами Методики розробник повинен чітко визначити проблему, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання, зокрема:

- визначити причини її виникнення;
- оцінити важливість зазначеної проблеми, зокрема навести дані у цифровому чи кількісному вимірі, що доводять факт існування проблеми і характеризують її масштаб;
- визначити основні групи, на які вона справляє вплив;
- обґрунтувати, чому проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів та діючих регуляторних актів.

Разом з тим, в АРВ до проекту наказу розробником не проаналізовано існуюче правове регулювання господарських та адміністративних відносин щодо яких склалась проблема, не доведено, чому існуючі регулювання не вирішують проблему та потребують вдосконалення. Не наведено жодних даних у числовій формі, які б обґрунтовували наявність проблеми, визначали її масштаб та важливість, а також не охарактеризовано та не оцінено сфери життя та діяльності, на які проблема має найбільший негативний вплив.

З огляду на викладене, розробнику проекту наказу при визначенні проблеми у даному пункті АРВ необхідно надати, зокрема, фінансово-економічне обґрунтування негативного впливу діючого механізму.

Зазначене не відповідає вимогам статті 4 Закону, зокрема, принципу доцільності – оскільки розробником не доведена наявність проблеми, що потребує державного втручання, та не обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин з метою її вирішення.

Крім того, в абзаці першому пункту 2.39 проекту Вимог розробник зазначає, що зберігання, транспортування і застосування вибухових матеріалів повинно здійснюватися тільки кваліфікованими особами, які згідно з чинним законодавством мають на це відповідний дозвіл або ліцензію.

Законом України від 02.03.2015 № 222-VIII «Про ліцензування видів господарської діяльності» (далі – Закон № 222) регулює суспільні відносини у сфері ліцензування видів господарської діяльності, визначає виключний перелік видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, встановлює уніфікований порядок їх ліцензування, нагляд і контроль у сфері ліцензування, відповідальність за порушення законодавства у сфері ліцензування видів господарської діяльності.

Згідно з пунктом третім частини першої статті 1 Закону № 222 ліцензіат – це суб'єкт господарювання, який має ліцензію на провадження встановленого законом виду господарської діяльності.

Відповідно до пункту 12 частини першої статті 7 Закону № 222 ліцензуванню підлягає такий вид господарської діяльності, як виробництво вибухових матеріалів промислового призначення за переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України.

Згідно з пунктом 24 частини першої статті 7 Закону № 222 ліцензуванню підлягає такий вид господарської діяльності, як перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів річковим, морським, автомобільним, залізничним та повітряним транспортом, міжнародні перевезення та вантажів автомобільним транспортом.

Таким чином, абзац перший пункту 2.39 проекту Вимог потребує приведення у відповідність до норм Закону № 222 в частині уточнення щодо отримання ліцензій не кваліфікованими особами, а суб'єктами господарювання, а також зазначення назв ліцензій, передбачених пунктами 12 та 24 частини першої статті 7 Закону № 222.

Разом з цим, згідно з частиною другою статті 2 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» дія цього Закону не поширюється, зокрема, на дозвільну систему, яка поширюється на операції зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими матеріалами і речовинами, сильнодіючими отруйними речовинами.

Враховуючи вищевикладене, проект наказу необхідно привести у відповідність до вимог Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності».

У розділі III «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» розробник повинен визначити всі можливі альтернативні способи вирішення існуючої проблеми, з яких обрати не менше двох альтернатив, стисло описати їх та оцінити вигоди і витрати держави, населення та суб'єктів господарювання від застосування кожній з них.

Однак, розробник при визначенні альтернативних способів досягнення цілей обмежився лише текстовим описом вигод і витрат держави, громадян та суб'єктів господарювання від застосування кожного з них. При цьому, під час проведення оцінки впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва окремо кількісно розробником не визначено витрати, які будуть виникати внаслідок запровадження кожного з альтернативних способів, у грошовому еквіваленті відповідно до Додатку 2 до Методики.

Зазначене не дозволить в подальшому об'єктивно оцінити, наскільки обраний розробником спосіб державного втручання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

У зв'язку з неналежним опрацюванням попередніх розділів АРВ, у розділі IV «Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей» розробником не доведено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей, не проаналізовано причини відмови від

застосування того чи іншого способу та аргументи на користь обраного, що є порушенням принципу ефективності – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів.

У розділі V АРВ «Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми» розробником не описано механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог. При цьому, розробником не враховано, що механізм реалізації регуляторного акта має бути безпосередньо пов'язаний із цілями та очікуваними результатами регуляторного акту, тобто яким чином будуть діяти норми проекту наказу та якою прогнозується ситуація після набрання регуляторним актом чинності.

При заповненні розділу VI АРВ «Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги» розробником також не обраховано витрати органів виконавчої влади на виконання вимог регуляторного акта згідно з Додатком 3 до Методики, що не дозволяє зробити висновок щодо забезпечення балансу інтересів суб'єктів господарювання та держави, та чи є обраний спосіб регулювання оптимальним з позиції мінімізації витрат держави.

Розділ VIII АРВ «Визначення показників результативності дії регуляторного акта» заповнено з порушенням вимог пункту 10 Методики. Так, розробником не наведено додатковими показників результативності, які безпосередньо характеризують результативність регуляторного акта, та наведено його прогнозне значення. Зазначене є порушенням вимог Методики, яка передбачає, що слід визначити не менше ніж три кількісних показники, які безпосередньо характеризують результативність дії регуляторного акта та які підлягають контролю (відстеження результативності).

Враховуючи вищевикладене, за результатами розгляду положень проекту наказу та аналізу його регуляторного впливу, встановлено, що проект акта розроблено без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики доцільності, ефективності, збалансованості, визначених статтею 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», а також вимог статті 8 в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики проведення аналізу регуляторного впливу, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (зі змінами).

Підсумовуючи викладене, керуючись статтею 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державною регуляторною службою України

вирішено:

відмовити в погодженні проекту наказу Міністерства соціальної політики України «Про затвердження Вимог щодо безпеки та захисту здоров'я працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування».

**Голова Державної
регуляторної служби України**

К.М. Ляпіна